

Наталія МИХАЙЛЮК

ІСТОРИКО-МИСТЕЦЬКІ ОСОБЛИВОСТІ ІКОНИ БОГОРОДИЦІ ОДИГІТРІЇ ЛЬВІВСЬКОГО МОНАСТИРЯ СЕСТЕР ЧСВВ (ГІПОТЕЗИ І ФАКТИ)

На основі дослідження зображень рентгенівських знімків монастирської ікони Богородиці Одигітрії і світлин двох інших богородичних ікон прослідковується письмо того самого майстра. Одна з них з м. Буська на Львівщині — нещодавно вперше введена в науковий обіг, а інша — відома ріпнівська ікона «Богородиця з похвалою» маляра Федора. Порівнюючи збережені ікони храму Св. Юрія у Львові, припускаємо, що монастирська ікона Богородиці Одигітрії могла належати до Святоюрського іконостасу. У зв'язку з проведеним дослідженням зображень ікон висуваємо гіпотезу, що маляр Федор — автор втраченої на сьогодні ріпнівської ікони, може бути історично відомим митцем Федьком, що малював ікони до храму Св. Юрія.

Ключові слова: ікона Богородиці Одигітрії, монастир сестер ЧСВВ, іконографія, стилістика, іконостас, Львівщина.

© Н. МИХАЙЛЮК, 2012

ISSN 1028-5091. Народознавчі зошити. № 6 (108), 2012

Ікона Богородиці Одигітрії (150 x 94 см) з півкруглим завершенням і різьбленим тлом була передана в 1995 році до Провінційного дому сестер Чину Святого Василя Великого (далі — сестер ЧСВВ) старшими монахинями Василянками (Іл. 1). Впродовж усього підпільного перебування вони берегли її в квартирі, де проживали, від нищівних нападів радянського НКВС. Попередниці розповідали, що ікона належала до жіночого монастиря св. Василя Великого у Львові. Розмірами ікона привернула до себе увагу і стала запрестольною в облаштованій монастирській каплиці в кінці 90-х років. В 2000 р. ікону реставрували. Верхні її записи вказували на XVIII ст. і пізніший час, хоч композиційно пам'ятка належала до значно раніших зразків. Реставратор висловив кілька версій про її походження, і одна з них — що ікона могла б належати до поважного в свій час храму. В 2008 р. при Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького (далі — НМЛ) було зроблено рентгенограми і проведено мікроскопічне дослідження цієї ікони.

Вперше про ікону було згадано в магістерській праці автора цієї статті [17, с. 39, 102—103]. Наведені розміри, форма і композиція ікони підвели Р. Зілінку до припущення, що ікона мала б походити з того ж іконостасу, що й ікона Святого Юрія (Іл. 3), що зберігається в НМЛ [20, с. 40]. Цю думку Р. Зілінко висловив на конференції, присвяченій храму Святого Юрія, додавши, що парний богородичній іконі Спас (Іл. 2) знаходиться в сільському храмі в Зимній Воді біля Львова¹. Нещодавно цю думку опублікував В. Александрович [6, с. 388]. У збірнику, присвяченому собору Святого Юрія у Львові, подано здогад, що збережена храмова ікона була виконана за Владики Йосифа Шумлянського біля 1685 року. Щоправда, автор визнає, що зображений в «Метриці» 1687 р. іконостас досить скромної столярної роботи [8, с. 156—158].

Питання про можливість походження існуючої богородичної ікони як намісної у згаданому Святоюрському передвітарному ансамблі автор цієї статті заторкнула на конференції [16, с. 254—259]. Наше ж опрацювання — спроба подати ґрунтовніше дослідження ікони Богородиці-Одигітрії монастиря сестер ЧСВВ. Рентгенограми монастирської ікони

¹ І. Мельник, що реставрувала ікону Спаса, опираючись на її розміри та інші параметри, висловила припущення, що разом з празничною намісною іконою Св. Юрія вони входили в іконостас храму Святого Юра у Львові.

Іл. 1. Ікона Богородиці Одигтрії з монастиря сестер ЧСВВ у Львові

Іл. 2. Ікона Спаса з ц. Івана Богослова в с. Зимна Вода біля Львова

Іл. 3. Ікона Св. Муч. Юрія (знаходиться в ЛНМ ім. А. Шептицького)

зроблено в трьох місцях: лику з фрагментом мафорию Богородиці (Іл. 4), поясного зображення Христа (Іл. 9) та лівих рук Богородиці і Христа (Іл. 12). Авторським почерком зображення споріднене з Ріпнівською іконою Богородиці з похвалою маляра Федора, створеною у Львові в 1599 році [11, с. 28; 8, с. 146; 26, с. 345—350]. Певності цій думці надала наявність ще однієї ікони Богородиці Одигтрії, що вказує на почерк того ж маляра. Ікона знаходиться в храмі Св. Миколая в м. Буську Львівської області. Завдяки старанням пароха о. Михайла Смачила нещодавно ікону було фахово відреставровано Д. Мовчаном (Іл. 5). Авторське золочене тло в буській іконі, на жаль, не збереглося. Опираючись на певну схожість даної ікони з ріпнівською (Іл. 6), реставратор використав прорис золоченого тла останньої для наведення його в буській іконі.

Порівняльний аналіз ликів трьох згаданих ікон Богородиці Одигтрії підводить нас до певних висновків. Незважаючи на те, що перший фрагмент є зображенням рентгенограми, а другий і третій — світлинами відреставрованих різними людьми ікон, — спостері-

Іл. 4. Фрагмент ікони з Львівського монастиря сестер ЧСВВ (відбитка рентгенівського знімка)

Іл. 5. Фрагмент ікони з м. Буська Львівської обл.

гаємо яскраво виражену однотипність основних авторських ознак ікон. Особливо зближеними є фрагменти монастирської і буської ікон. Найперше зауважуємо образну однотипність погляду Богородиці, створеного авторським розміщенням і пропорціями основних деталей лику та м'яким світлотіньовим прописуванням — охрінням. Порівнюючи форму прорізу очей, розміщення і форму перенісся, носа, уст — спостерігаємо авторську наближеність. Ідентично проходить у трьох іконах середня лінія та кутики уст, прописи підборіддя, овал лиця. Графіка драперій мафорію перегукується в іконах з Ріпнева і з Буська. Зображення оздоблюючої облямівки мафорію у трьох іконах вирішено однаково. На жаль рентгенограма монастирської ікони не подає чіткої графіки складок мафорію Богородиці. Припускаємо, що ми бачимо запис пізнішого часу, оскільки перше зображення з певних причин не збереглося. В даному випадку мафорій лягає м'якше, з більшою схильністю до натуралізму у відображенні.

Цікавим моментом для порівняння є поясне зображення Дитяти Христа на трьох іконах — буській (Іл. 7), ріпнівській (Іл. 8) і монастирській (Іл. 9). На нашу думку, цей фрагмент ще яскравіше вказує, що всі три ікони належать одному майстру.

Іл. 6. Фрагмент неіснуючої ікони з с. Ріпнів Буського р-ну Львівської обл.

Найперше про це говорить овал лиця, форма і розміщення вуха, чола, брів, носа та уст. Ідентичними є розміщення очей, форма їх прорізу, товщина верхньої і нижньої повік, спрямованість погляду. Повторюється довжина ший, форма плечей. Складається враження, що в цьому місці ікони могли бути мальовані по тих самих прорисах. Інший бік цієї ж думки: фрагменти лише підкреслюють, що вони ма-

Іл. 7. Фрагмент ікони з м. Буська Львівської обл.

Іл. 8. Фрагмент неіснуючої ікони з с. Ріпнів Буського р-ну Львівської обл.

льовані рукою одного майстра, вправленого в авторських пропорціях. Спостерігаємо певні іконографічні розбіжності в розміщенні гіматія в зображенні Дитяти Ісуса. На ріпнівській і монастирській

Іл. 9. Фрагмент ікони з Львівського монастиря сестер ЧСВВ (відбитка рентгенівського знімка)

іконах Христос оперезаний пояском, а на іконі з Буська — гіматієм.

Наступна серія порівнянь стосується авторської особливості зображення рук та складок одягу. На двох перших іконах — буській (Іл. 10) і з Ріпнева (Іл. 11) — положення обох рук Богородиці повторюється. Різниця полягає в незначних змінах, — щодо розміщення вказівного і середнього пальців правої руки Богородиці на іконі з Буська. Пластика цієї руки більш витончена. Проте величина руки, довжина пальців, величина і форма нігтя великого пальця — ідентичні. Немає жодних розбіжностей у формі та авторському прописі правої руки Богородиці на буській і ріпнівській іконах. На відбитку рентгенівського знімка монастирської ікони ліва рука Богородиці основними параметрами малярської стилістики вказує на руку майстра двох попередніх ікон: ті самі пропорції долоні, пальців, нігтів, пластика руху і світлотіньового пропису. Різниця полягає в положенні вказівного пальця. У двох попередніх іконах вказівний і

Іл. 10. Фрагмент ікони з м. Буська Львівської обл.

середній пальці складені разом, а в монастирській іконі вони — на відстані. Щоправда, зображена на рентгенограмі рука Богородиці пластикою світлотінньового вирішення злегка вказує на високо-професійні зразки кінця XVI століття.

Ліва рука Дитяти Христа в зображенні на монастирській іконі за способом розміщення в ледь припіднятій жесті над ногою до певної міри співзвучна з буською. В ріпнівській іконі є невелика іконографічна відмінність: ліва рука Христа оперта, вказівний палець витягнутий вперед, а чотири інші легко тримають сувій — символ вчительської влади. Однаковим є положення ніг Христа в буській та ріпнівській іконах. На жаль, відбиток рентгеновського знімка монастирської ікони не дає нам правдивої інформації про первинний вигляд цього іконографічного фрагмента. Зображення гіматія Христа належить пізнішому часові. На рентгенограмі дві продовгуваті світлі плями біля пальців лівої руки Христа свідчать, що ікона прогоріла від полум'я свічки. Графіка одягу на буській і ріпнівській іконах близька за стилем виконання, а отже, відповідає тому ж часовому проміжку.

Фрагментарне порівняння основних моментів авторського почерку трьох згаданих ікон підводять до висновку, що вони створені тим самим малярем у невеликому проміжку часу. Тобто автору ріпнівської ікони, що залишив підпис — «ВО ЛЬВОВІ Р.Б. АФЧО (1599) ФЕДОР» [26, с. 346] належать ще дві вперше досліджувані ікони Богородиці Одигітрії: з м. Буська Львівської області, та з монастир-

Іл. 11. Фрагмент неіснуючої ікони з с. Ріпнів Буського р-ну Львівської обл.

Іл. 12. Фрагмент ікони з Львівського монастиря сестер ЧСВВ (відбитка рентгеновського знімка)

ської каплиці Сестер Василян у Львові, що належала до іконостасу собору Святого Юра у Львові.

Вивчення мікрошліфів, виготовлених при дослідженні ікони Богородиці Одигітрії монастиря сестер ЧСВВ, виявило, що перший авторський запис мафорию Богородиці був синього кольору. Така іконописна символіка частіше притаманна давньоукраїнським іконам X—XII ст., особливо в мозаїчних композиціях [15, с. 45]. Ті ж традиції від раннього часу і протягом всього середньовіччя характеризують візантійське мистецтво, акумулюючись в малярстві багатьох

Лл. 13. Вигляд відновленої в 1936 році каплиці при промисловій школі сестер Василянок на вул. Длугуша, 17 у Львові

східних церков [25, с. 215, 351, 363, 497]. Паралельно розвивається і західна церковна іконографія [25, с. 14, 465—469, 482, 498, 502]. В XV—XVI ст. синій колір мафорію Богородиці в іконографії західної традиції стає закономірним явищем [25, с. 14, 503, 568—589]. В найдавніших іконах мафорій глибокого синього кольору ніс в собі богословський символ співтерпіння Богородиці з Христом в історії людського спасіння. Ренесансне розуміння людини в Україні в XVI ст., підкріплене національним самоусвідомленням [14, с. 54], зумовило повернення до елементів давньої іконографії і символіки. В іконі Богородиці Одигітрії маляр Федор наново утвердив естетичне відображення ідеї традиційного українського малярства, закладаючи ідейне підґрунтя і естетичний зразок українських ікон епохи ренесансу кінця XVI — першої половини XVII століття. Найближча за географічно-часовими ознаками ікона Богородиці в синьому мафорію належить пензлю Йова Кондзелевича і походить з Воцятинського іконостасу (Загорівського монастиря) [18, с. 45—46]. Колористичне питання всіх трьох ікон маляр вирішив різноманітно і насичено. В червоний колір мафорію ріпнівської ікони автор ввів фіолет. Незважаючи на можливість реставраційних неточностей — сміливий білий колір намітки, що спадає з-під мафорію з відтінками голубого, надає іконі особливої святковоті і свіжості. Натомість, колористичні акценти буської ікони вирішені в традиційних кольорах XVII століття. Не виключено, що ця ікона стала одним з перших зразків згодом усталеної традиції колористичних зіставлень. При тім, що три згадані ікони стають зразками нової іконописної системи українських малярів, що сформувалася під впливом ренесансного мислен-

ня Західної Європи, кольорове зіставлення, особливо в ріпнівській іконі, нагадують про багатство української ікони попередніх століть.

Надзвичайно актуальними виявилися зауваги В. Александровича, що розв'язку «проблем Федора» [3, с. 134—135], тобто авторських малярських зразків українського ренесансу, слід шукати в ґрунтовному і ретельному опрацюванні самих пам'яток. Повертаємось до припущення, що ікона Богородиці Одигітрії монастирської каплиці сестер ЧСВВ у Львові походить зі собору Святого Юрія. Описуючи м. Львів в 1601—1606 роках, Матрін Груневер зауважує, що церква Святого Юра побудована «на український спосіб», за його часів «була повністю перемурована і прикрашена деякими новими образами, що їх малював дуже старанно український митець Федько» [12, с. 11]. Про авторство нового ансамблю «ікон Моління передвітарної огорожі» за часів «культурних інновацій» львівського владика Гедеона Балабана [21, с. 559] неодноразово дискутували [5, с. 45; 4, с. 134; 11, с. 23—28] і шукали відповідей мистецтвознавці: якому саме Федорові належить іконописний Святоюрський ансамбль [3, с. 135; 23, с. 345—350; 11, с. 28—29]. Питання загострювалось ще й тому, що хронологічно іконостас мав би належати до першої зафіксованої джерелами пам'ятки «в процесі зміни малярської системи» [4, с. 114; 7, с. 163—164]. (Збережена в НМЛ ікона Святого Юрія, що належала собору Св. Юра, датується різним часом: кінцем XVII [8, с. 156; 22, с. 559] і XVIII [20, с. 40] століттями. На іконі наявні перемалювання також XIX століття. Зараз ікона перебуває на реставрації при НМЛ).

Тому, проаналізувавши зображення рентгенограм ікони Богородиці Одигітрії з монастирської каплиці сестер ЧСВВ і порівнявши їх зі зображеннями буської ікони та втраченої ікони зі с. Ріпнів, автор статті вважає, що ікона створена малярем Федором — автором ріпнівської ікони. Питання, чи можна маляра Федора Сеньковича вважати автором ріпнівської ікони, досліджувалося в ряді праць, зокрема: [13, с. 161—162; 26, с. 345—350; 11, с. 28—29; 5, с. 77], і на сьогодні превалює думка про непідтвердження такої версії [8, с. 146—147].

Згідно з історичними даними монастирська ікона могла бути створена в період між 1582 і 1602 роками [8, с. 143], проте в XXI ст. вона ввійшла не-

одноразово підмальованою і перемальованою. Подаємо деякі можливі джерельно зафіксовані причини, що обґрунтовують потреби для поправлення ікони. Вже незадовго після створення ікон малярем Федором в 1608 р. вдарив грім і ікони середині храму були пошкоджені [19, с. 34]. Якщо розглядати втрати ікони Богородиці Одигітрії, виявлені через зображення рентгенограм, слід зазначити, що мафорій Богородиці не має чіткої графіки, притаманної майстрові ріпнівської ікони. В основному втрачено авторський запис гіматію Христа, оскільки залишився шар пізнішого часу перемалювання — XVIII століття. Також паволока в свій час відстала і була прикріплена до дошки металевими цвяхами. Не рентгенограмі вони проглядаються як невеликі білі цятки. Детальніше про всю ікону не можемо говорити, оскільки рентгенограми зроблено лише в трьох місцях. Припускаємо перегрунтування і перезолочення тла. Нова композиція різьбленого орнаменту тла вказує на посередній рівень виконання на трьох іконах (Спаса, Богородиці і Юрія) тим самим майстром декоративного різьблення і, можливо, перемалювання, що стилістичними ознаками вказує на XVIII—XIX століття.

тично не підходили. Тому в 1770—1771 рр. Юрій Радивилівський, а невдовзі і Лука Долинський [21, с. 192] займаються іконописним наповненням собору. Серія реставрацій Святоюрської катедрі розпочинається в 1850 р., проходить в 1866 та продовжується у 1885—1898 рр. за митрополита Сильвестра Сембратовича [9, с. 19].

З 1881 р. на запрошення української громадськості сестри Василянки зі Словіти розпочинають свою виховну працю у Львові по вул. Зибликевича [23, с. 115—120] (тепер І. Франка), започаткувавши народну (вслюдну) дівочу школу. Влітку цього ж року відбувається посвячення каплиці «дівочого воспиталища» [1, арк. 7 зв.]. Вже наступного року Митрополит Сильвестр Сембратович подарував сестрам Василянкам до «дівочого воспиталища» 15 «образів» [1, арк. 7 зв.]. Автор цієї статті припускає, що серед митрополичих дарунків могла бути ікона Богородиці Одигітрії зі Святоюрського іконописного ансамблю старішої катедрі, оскільки незадовго розпочалися згадані реставрації, ініційовані цим же ієрархом. У списку речей, які були до вжитку монастиря сестер Василянок у Львові в 1897 р., вказано такі «образи» [1, арк. 8 зв.]:

Опис образів	Число (кількість)	Окрема вартість зр.	Загальна вартість зр.
В великих рамах золочених	3	—	—
В великих рамах чорних	2	—	—
Портретів середньої величини в чорних рамах	1	цінний	—
Образів середньої величини кращих	9	—	—
Образів середньої величини старих	3	—	—
Малих образів різних	9	—	—

Пошкодження ікон могли статися при неодноразовому нищенні старої катедрі протягом XVII століття [9, с. 18—19]. Тому ікони доводилося «реставрувати». Оскільки різночасові еталони краси не завжди збігалися, підмальовували чи перемальовували їх спеціалісти різних фахових рівнів і живописних технік.

Очевидно, що після 1744 р., коли стару катедру розібрано, ікони перенесли в Святоюрський монастир чи єпископські палати, а за візитаційним описом від 1757 р. багато ікон зберігали на горіщі збудованого собору [8, с. 155]. В новий храм ікони стиліс-

У хроніці жіночого монастиря Св. Василя Великого у Львові ікона зафіксована на світлині 1936 року [2]. Йдеться про відновлену каплицю сестер Василянок при промисловій школі по вул. Длугоша, 17 (сьогодні це вул. Кирила і Методія, 17). Ікона знаходиться ліворуч над проскомидійником (Іл. 13).

Після 1946 р. радянська влада посилює боротьбу з будь-якими проявами національної і релігійної ідентичності українців. Два львівські монастирі сестер Василянок закрили. З того часу, як сказано на початку статті, ікону переховували монахині в своїх приватних

помешканнях. Сьогодні вона виконує своє молитовне призначення в монастирі сестер ЧСВВ і скриває в собі таємниця малярства ренесансного Львова².

1. Центральний державний історичний архів України у Львові (далі — ЦДАЛ). — Ф. 684. — Оп. 1. — Спр. 2585. — 121 арк. (Матеріал публікуються вперше).
2. Хроніка монастиря СС. Василянок у Львові при ул. Длугоша, 17 від 1933 по 1939 рік. — (Приватний монастирський архів сестер ЧСВВ у Львові).
3. *Александрович В.* Західноукраїнські малярі XVI століття / Володимир Александрович. — Львів, 2000. — 310 с.
4. *Александрович В.* Іконостас П'ятицької церкви у Львові / Володимир Александрович // Львів. Історичні нариси. — Львів, 1990. — С. 103—144.
5. *Александрович В.* Львівські малярі кінця XVI / Володимир Александрович // Студії з історії українського мистецтва. — Т. 2. — Львів, 1998. — 200 с.
6. *Александрович В.* Моління — Деїсус (іконостас) Успенської церкви у Львові / Володимир Александрович ; переклад Сварник І. // Зубрицький Денис. Хроніка Ставропійського братства. — Львів : Апріорі, 2011. — 404 с.
7. *Александрович В.* Покоління творців львівської школи українського малярства XVII століття / Володимир Александрович // СОЦІУМ. Альманах соціальної історії. Вип. 8. — К. : Інститут історії України НАН України, 2008. — С. 163—183.
8. *Александрович В.С.* Собор Святого Юра у Львові / В.С. Александрович, Т.А. Ричков. — К. : Техніка, 2008. — 228 с.
9. *Вуйцик В.* Архикатедра Святого Юра у Львові / Володимир Вуйцик // Вибрані праці до 70-річчя від дня народження. — Львів, 2004. — С. 17—22.
10. *Вуйцик В.* До питання про об'ємно-планову композицію старої катедри св. Юра на підставі іконографічного матеріалу / Володимир Вуйцик // Вибрані праці до 70-річчя від дня народження. — Львів, 2004. — С. 23—28.
11. *Вуйцик В.* Новознайдений твір Федора Сеньковича / Володимир Вуйцик // Образотворче мистецтво. — К., 1972. — № 2. — С. 28—29.
12. *Ґруневеґ М.* Опис міста Львова / М. Ґруневеґ ; наукова розвідка і переклад Я. Ісаєвича // Незалежний культурологічний часопис «І». — Львів, 2003. — № 29. — С. 9—13.
13. *Жолтовський П.М.* Художнє життя на Україні в XVII—XVIII ст. / П.М. Жолтовський. — К. : Наукова думка, 1983. — 177 с.
14. *Кривавич Д.П.* Ренесансне малярство / Д.П. Кривавич // Українське мистецтво. — Львів : Світ, 2005. — 257 с.
15. *Логвин Г.Н.* Софія Київська / Г.Н. Логвин. — К. : Мистецтво, 1971. — 47 с.
16. *Михайлюк Н.В.* Три ікони маляра Федора, або про що свідчать відбитки рентгенівських знімків ренесансного іконостаса храму Святого Юрія у Львові: гіпотези і факти / Н.В. Михайлюк // Національний науково-дослідний реставраційний центр України. Дослідження, реставрація та превентивна консервація музейних пам'яток. Сучасний стан. Перспективи розвитку : наукові доповіді XVIII Міжнародної науково-практичної конференції (К., 23—27 травня 2011 року). — К., 2011. — С. 254—259.
17. *Михайлюк Н.В.* Твори церковного мистецтва XVII — I-ї пол. XX ст. Сестер Чину Святого Василя Великого Провінції Пресвятої Тройці : науково-дослідницька робота на здобуття ОКР «Магістр» зі спеціальності 8020208 спеціалізації «Сакральне мистецтво» / Н.В. Михайлюк. — Львів, 2007. — 184 с.
18. *Откович Т.* Життя і творчість Йова Кондзелевича / Тарас Откович // Іконостас церкви Воздвиження Чесного Хреста з монастиря Скит Манявський. — Львів, 2005. — 508 с.
19. *Петрушевич А.* Сводная Галицько-русская летопись с 1600 по 1700 год / о. А. Петрушевич // Литературный сборник, издаваемый Галицко-Русской Матицею 1872 и 1873. — Львов, 1874. — 211 с.
20. *Сидор О.* Ікони св. великомученика і чудотворця Георгія в колекції Національного музею у Львові (матеріали до іконографії) / Олег Сидор // Лавра. Часопис монахів Студитського Уставу. — Львів, 1999. — № 5. — С. 37—41.
21. *Сидор О.* Іконостасні ансамблі Луки Долинського (традиція та пошук нових форм і засобів мистецького вислову) / Олег Сидор // Апологет. Богословський збірник Львівської Православної Богословської Академії УПЦ КП : матеріали II Міжнародної наукової конференції. — Львів, 2010. — С. 192—201.
22. *Скоциляс І.* Галицька (Львівська) епархія XII—XVII ст. Організаційна структура та правовий статус / Ігор Скоциляс. — Львів : Український Католицький Університет, 2010. — 831 с.
23. *Цьорох С.* Погляд на історію та виховну діяльність СС. Василянок / Др. Саломія Цьорох, ЧСВВ. — Львів : Накладом Богословського Наукового Товариства «Біблос», 1934. — 254 с.
24. *Ярема В.* Автор ікон львівського Св.-П'ятицького іконостасу / Володимир Ярема // Православний вісник. — Львів, 1970. — С. 345—350.
25. *Evans Helen C.* Byzantium: Faith and Power (1261—1557) / Helen C. Evans. // The Metropolitan Museum of Art. — New York, 2004. — 658 p.
26. *Откович Т.* Реконструкція ікони «Похвала Богоматері» з села Ріпнева / Тарас Откович // Бюлетень Львівського Філіалу ННДРЦУ. — С. 345—350 [Електрон. ресурс]. — Режим доступу: <http://www.antropos.org.ua/jspui/handle/123456789/2302/>.

² Автор статті висловлює щиру подяку директору НМЛ п. Ігорю Кожану та п. Мирославі Дрুলю за співпрацю. Також щире спасибі о. Михайлу Сmachero — пароху храму св. Миколая в м. Буську за сприяння у наданні інформації.

Nataliya Mykhailuk

ON HISTORIO-ARTISTIC PECULIARITIES
OF THE HOLY VIRGIN HODEGETRIA ICON
IN LVIV SISTERHOOD MONASTERY
OF THE ORDER OF ST. BASIL THE GREAT
(HYPOTHESES AND FACTS)

On the basis of X-ray examination of images of Holy Virgin Hodegetria monastery icon and photographs of two other Holy Virgin icons the hand of the same painter has been traced. One of mentioned icons, that from town of Busk near Lviv has recently been introduced into scientific circulation. Another one known as the Holy Virgin Ripnivska with prophets, written by the icon-painter Fedor had been destroyed by fire. Nevertheless, photographs of this last icon have survived. Comparative studies in monastery icon and those from the St. George Cathedral, Lviv has enabled the assumption that monastery icon of the Virgin Hodegetria had belonged to the iconostasis of St. George Cathedral. On the ground of above mentioned research-work as for icon images we hereby move a hypothesis that as author of lost Ripnivska icon might be considered historically know craftsman Fed'ko who had painted the icons for St. George Cathedral.

Keywords: icon of Holy Virgin Hodegetria, sisterhood monastery of Order of St. Basil the Great, iconography, stylistics, iconostasis, Lviv region.

Наталия Михайлюк

ИСТОРИЧЕСКО-ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ
ОСОБЕННОСТИ ИКОНЫ БОГОРОДИЦЫ
ОДИГИТРИИ ЛЬВОВСКОГО МОНАСТЫРЯ
СЕСТЁР ОРДЕНА СВЯТОГО ВАСИЛИЯ
ВЕЛИКОГО (ГИПОТЕЗЫ И ФАКТЫ)

На основании исследования рентгеновских снимков монастырской иконы Богородицы Одигитрии и фотографий двух других икон Богородицы, отмечается письмо одного и того же иконописца. Одна из икон, происходящая из г. Буска на Львовщине, недавно впервые введена в научное изучение, вторая — известная рипнивская икона Богородицы с похвалой автора Фёдора. Сравнивая их с сохранившимися иконами храма Св. Юра во Львове, предполагаем, что монастырская икона Богородицы Одигитрии могла принадлежать Святоюрскому иконостасу. В связи с проведённым аналитическим сопоставлением иконографических и стилистических особенностей всех вышеупомянутых икон выдвигаем гипотезу, что мастер Фёдор — автор утраченной на сегодня рипнивской иконы, может быть исторически известным Федьком, писавшим иконы для храма Св. Юрия.

Ключевые слова: икона Богородицы Одигитрии, монастырь сестёр Ордена Св. Василия, иконография, стилизация, иконостас, Львовщина.